

✗ Možná negativa

✓ Možná pozitiva

Možné komplikace v těhotenství či při porodu

Nejasná legislativa

Emocionální vazba na „cizí“ dítě

Náhradní matka může odmítnout dítě předat

Finanční kompenzace

Dobrý pocit z pomoci

Šťěstí jiné rodiny

Umožnit páru mít dítě i přes zdravotní překážky

Co je náhradní mateřství?

Náhradní (surogátní) mateřství je proces, kdy nějaká žena (tzv. náhradní matka) donosí dítě pro pár, který z různých důvodů není schopen podstoupit těhotenství úspěšně završené porodem, nebo ho podstoupit nechce. Náhradní matka souhlasí s tím, že se po narození vzdá rodičovských práv a povinností k tomuto dítěti a páru umožní, aby si dítě nezrušitelně osvojili (adoptovali ho).

Kdy je možné využít náhradní matku a jaké jsou podmínky?

- Pro proces musí být přítomen jednoznačný důvod, aby mohla být náhradní matka akceptována:
 - vrozená nebo získaná absence dělohy, poškození dutiny děložní;
 - opakované potraty po vyloučení, že se nejedná o genetickou příčinu potratů;
 - život ohrožující komplikace v předcházejícím těhotenství (např. časná těžká preeklampsie a eklampsie, HELLP, trombóza, embolizace do plic);
 - interní indikace, neurologické indikace aj.;
 - opakované selhání implantace.
- IVF centrum zprostředkuje pouze samotný proces oplodnění a otěhotnění.
- IVF centrum náhradní matky nezprostředkovává – náhradní matku si hledá neplodný pár.
- Léčba s využitím náhradního mateřství je hrazena z veřejného zdravotního pojištění podle stejných pravidel, která jsou platná v případech běžného IVF.

Kdo může být náhradní matkou?

- Věk náhradní matky – umělé oplodnění lze provést ženě v jejím plodném věku, pokud její věk nepřekročí 49 let
- Občanství ČR.
- Vyšetření registrujícím gynekologem včetně výsledku onkologické cytologie děložního čípku a jeho vyjádření, že může být surrogátní matkou.
- Vyšetření registrujícím praktickým lékařem – kompletní posouzení zdravotní způsobilosti náhradní matky, vyloučení veškerých zdravotních rizik plynoucích z plánovaného těhotenství, a to jak pro náhradní matku, tak pro dítě, které se z cyklu náhradního mateřství může narodit. V závěru vyšetření musí být uvedeno, že pacientka může podstoupit IVF a být náhradní matkou.
- Je-li žena sledována u ambulantního specialisty, je nutné dodat vyjádření i tohoto lékaře.
- Je vhodné provést základní vyšetření – toxoplazmóza, zarděnky, cytomegalovirus, hepatitidy, HIV, syfilis, vyšetření štítné žlázy.
- Psychologické vyšetření pacientky, které ověří schopnost pochopit důsledky surrogátního mateřství a vyjádření psychologa, zda může být náhradní matkou.
- Pokud bude náhradní matka vhodná, následuje konzultace u právníka, se kterým proberete všechny související právní kroky a ujasníte si celou záležitost po právní stránce. V případě, že je náhradní matka sezdaná, vstupuje do procesu též její manžel, který musí rovněž právní konzultaci podstoupit a s procesem souhlasit.

§ Legislativa:

V současnosti v České republice není proces náhradního mateřství upraven specifickým zákonem, vychází tedy pouze ze stávajících zákonů, zejm. občanského zákoníku. Matkou dítěte je podle zákona žena, která dítě porodí. Po narození dítěte se náhradní matka vzdá rodičovských závazků k němu a umožníte páru, aby toto dítě „adoptovali“ (= nezrušitelně osvojili).

⚖ Etické otázky náhradního mateřství – otázky k zamyšlení:

Lze si vše objednat – i dítě?

Motivy pro náhradní mateřství – peníze × pomoc (někomu; pomoc sama sobě).

Náhradní matka jako „živý inkubátor“.

Má žena „právo“ být surogátní matkou i přes partnerův nesouhlas?

Jaké dopady na partnerský vztah její rozhodnutí?

Jak prožívají těhotenství surogátní matky její vlastní děti? Jaká omezení jim těhotenství jejich matky řináš?

Co dělat, když dítě rodiče nakonec nechtějí?

Co když se náhradní matka nakonec nebude chtít dítěte vzdát?

Má dítě právo poznat „svou“ náhradní matku?

Co když se během těhotenství zjistí, že dítě má vadu a náhradní matka chce jít na potrat nebo náhradní matka odmítá jít na potrat... Kdo rozhodne o tom, zda náhradní matka dítě donosí nebo ne?

🔗 Kde hledat informace?

Film Duši neprodám:

<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10656265220-dusi-neprodam/21356226482/>

IVF centrum Zlín: <https://www.ivf-zlin.cz/nahradni-materstvi>

